

A Frenkel Házaspár

A képen apám húga van, Natonek Matild a férjével, dr. Frenkel Bernát rabbival, aki a budapesti Zsidó Gimnáziumban tanított hittant. Ő tartotta a családban a zsidó vallás iránti nagy elkötelezettséget. Minden nagyünnepen a saját lakásában tartott az egész család részére -- ami harminc emberből állt -- istentiszteletet. Ő tartotta a Ros Hasónét [Ros Hásáná], a Jam Kipert [Jom Kipur], a Szükeszt [Szukot], építettek sátrat a házuk erkélyére. Külön Tóra-szekrénye és Tórája volt, és az égvilágon mindent betartott. Mi, gyerekek tőle tanultuk tulajdonképpen a zsidó vallási előírásokat. Frenkel Bernáték egy-két évvel a háború befejezése után mentek ki Izraelbe [akkor még: Palesztina], és ott is haltak meg, 1962-ben Matild, 1961-ben Bernát. Frenkel Bernát Izraelben is sokat publikált az ottani magyar újságban és ivrit újságokban is Natonek Józsefről, de nem nagyon fogadták el azt az érvelését, hogy tulajdonképpen ő volt Palesztinának, a későbbi Izraelnek nem a megalapítója, hanem elképzelője, és az ő tanítványa volt Herzl Tivadar, aki tőle tanulta meg az őshaza iránti tiszteletet és vette át a terveket.